

Instruccions per a la millora de les traduccions automàtiques

En relació amb la traducció automàtica, cal distingir entre la traducció instantània i efímera per a la comprensió de documents en una altra llengua i la traducció permanent, amb el mínim d'errors, per a la publicació o difusió del text traduït.

En aquest darrer cas, el procés per aconseguir textos de qualitat traduïts automàticament consta de tres fases: la preedició, la traducció i la postedició dels textos. A diferència de la traducció convencional, l'automàtica requereix la intervenció dels usuaris sobretot abans i després d'enviar el document al traductor, primer per preparar-lo i després per revisar-lo.

La preedició: consells per preparar l'original

La fase de preedició consisteix a manipular el document original, abans de passar-lo pel traductor, amb vista a millorar-lo lingüísticament i tipogràficament, perquè com més ben preeditat estigui un text, més acurada serà la traducció.

La complexitat del procés de preedició depèn de molts factors: del tipus de document, de la qualitat de l'original, de la llargada, etc., i pot anar des de la simple utilització del verificador ortogràfic fins a l'aplicació de taules de canvis automàtics (per evitar construccions que donen problemes de traducció, per exemple).

La preedició estàndard consisteix en el següent:

- 1 Aplicar el verificador ortogràfic. El traductor automàtic no detecta els errors ortogràfics, de manera que els deixa sense traduir o els tradueix erròniament. Utilitzar correctors automàtics per detectar i esmenar aquest nivell d'error millora notablement la traducció produïda.
- 2 Adaptar l'original als criteris tipogràfics que s'aplicaran al document traduït: majúscules i minúscules, cometes altes o baixes, etc.

El procés de traducció

Per traduir un document s'han de tenir en compte diversos factors, com ara el volum i el format del text o les llengües de partida i d'arribada.

Pel que fa al format, els traductors permeten traduir:

- 1 Els caràcters ASCII que els usuaris introdueixen directament en un camp de text.
- 2 Els documents que s'envien al sistema en formats diversos (generalment, text net, HTML o RTF).
- 3 Les pàgines web per navegar-hi. En la modalitat de traducció i navegació, les pàgines web amb imatges, Flash o JavaScript poden aparèixer incompletes.

Quant a les llengües de partida i d'arribada, es poden fer traduccions en un gran ventall de llengües, en què s'inclouen el català, el basc, el gallec o l'occità (i també la variant aranesa), i en què destaquen l'alemany, l'anglès, el castellà, el francès, l'italià o el portuguès.

La postedició: consells per revisar la traducció

La postedició és el procés de revisió del text traduït automàticament. L'objectiu d'aquesta fase és donar al text la forma definitiva en la llengua d'arribada, de manera que no es noti que prové d'una traducció automàtica.

El programa pot traduir malament una paraula que té més d'un significat en la llengua original, pot traduir paraules que s'havien de mantenir o pot traduir literalment locucions i frases fetes. En aquest sentit, cal fer atenció als termes especialitzats (que sovint el traductor no té inclosos), les paraules compostes (amb formes prefixades o sufixades) o els noms propis (cal vigilar que no quedin traduïts). Pel que fa a la sintaxi, el programa pot fer traduccions no ajustades a les construccions sintàctiques genuïnes de la llengua d'arribada.

Per això, és necessari que reviseu els textos traduïts automàticament i els compareu sempre amb els textos originals. Una bona postedició garanteix la qualitat final de la traducció i implica que el text sigui correcte gramaticalment i fidel a l'original, però també que sigui adequat expressivament i no pas un calc de les estructures de la llengua de partida.